

Potrebujemo predvsem dobre slovarje

Dve skupini pripravjalcev novih slovarjev slovenskega jezika sta kljub dejstvu, da bo javno financiran le en tovrsten jezikovni priročnik, še vedno na različnih bregovih in vztrajata vsaka pri svojem projektu. Kulturna politika pričakuje sodelovanje.

✍ **Mojca Pišek, Maja Šučur**

Slovarska pravda je še vedno brez epiloga. Skupina jezikoslovcev je pred dvema letoma ministrstvu za kulturo poslala predlog za izdelavo novega slovarja slovenskega jezika. Predlog so objavili na spletnih straneh zasebnega zavoda *Trojina*. Mnogi se odtlej sprašujejo, kako je mogoče, da se lahko zasebni zavod, ki sicer uspešno deluje na področju jezikoslovja in predvsem digitalne opremljenosti jezika, enakopravno kosa z uveljavljenimi ustanovami na področju slovaropisja, torej z *Inštitutom za slovenski jezik Frana Ramovša ZRC SAZU*, kjer prav tako že nastaja nov slovar.

Smotrno le en slovar

Predstojnik Inštituta za slovenski jezik dr. Marko Snoj opozarja, da nalaga Nacionalni program za jezikovno politiko 2014–2018 skrb za normativnost slovenskega jezika Slovenski akademiji znanosti in umetnosti: »V tej resoluciji tudi jasno piše, da je smotrno načrtovati le en jezikovni opis, torej le en temeljni slovar slovenskega jezika.« K sodelovanju pri pripravi slovarja – ta naj bi bil koristen tako za splošnega uporabnika kot za jezikoslovce in v različne programske in tehnološke namene – je inštitut povabil predstavnike vseh pristojnih ustanov v državi, tako javnih kot zasebnih, a je zavod *Trojina* sodelovanje zavrnil. »Še vedno upamo, da si bodo premislili,« pravi Snoj. Slovarski sestavki, ki jih za nov slovar pripravljajo na inštitutu, bodo sicer spletno objavljene oktobra 2016 na prosto dostopnem portalu Fran.

Slovar vseh za vse?

Na drugi strani pripravjalci slovarja

v *Konzorciju za jezikovne vire in tehnologije*, ki združuje strokovnjake zavoda *Trojina*, posameznike iz več univerz, Inštituta Jožefa Stefana in zasebnih podjetij (*Inštitut za slovenski jezik* se povabilu ni odzval, tako kot se *Trojina* ni na njegovega), menijo, da bi morali nujno preseči stanje enega samega slovarja in občutek samo enega zveličavnega jezikovnega opisa, ki odgovarja na vse potrebe jezikovne skupnosti. Pred nedavnim so predstavniki konzorcija v publikaciji *Slovar sodobne slovenščine: problemi in rešitve* (Znanstvena založba **Filozofske fakultete**) obdelali ključna vprašanja novega slovarja, od financerjev pa je odvisno, ali bo delo pri pripravi tako načrtovanega priročnika sploh steklo.

»Ker jezikovna vprašanja v resnici niso del strateškega razmisleka o razvoju slovenskega jezikovnega in kulturnega prostora, je od javnih financerjev težko kaj bistvenega pričakovati,« je kritičen dr. Vojko Gorjanc s **Filozofske fakultete**. Gorjanc, eden od ustanovnih članov *Trojine*, pravi, da bodo skušali uresničiti vsaj kakšno od idej o sodobnem jezikovnem opisu slovenščine, razmišljajo pa tudi o množičnem financiranju: »Če bi ljudje idejo podprli, bi bil to 'slovar vseh za vse', popolnoma dostopen za različne uporabnike, mi pa bi zagotovili strokovnost, vendar nikoli na račun uporabniške prijaznosti.«

Ne gre za konkurenco

Medtem ko so na *Inštitutu za slovenski jezik* v preteklosti že javno izrazili dvome o zanesljivosti in premajhnem obsegu tega morebitnega slovarja, v konzorciju opozarjajo: »ZRC SAZU želi pripraviti novo izdajo SSKJ, ki ima izrazito izhodiščno knjižno zasnovo in

nadgrajen koncept iz 60. let. Slovenščina potrebuje jezikovni opis, primeren za 21. stoletje.« Gorjanc nerad govori o konkurenčnih slovarjih, temveč o različnih konceptih. »Bistvena razlika med obema slovarjema je verjetno v tem, da mi načrtujemo izdelavo slovarske baze, ki vsebuje vse tipe jezikovnih podatkov, ki jih potrebujejo različni uporabniki, vključno z računalniškimi tehnologijami, te potrebe namreč postavljajo vse bolj akutne.«

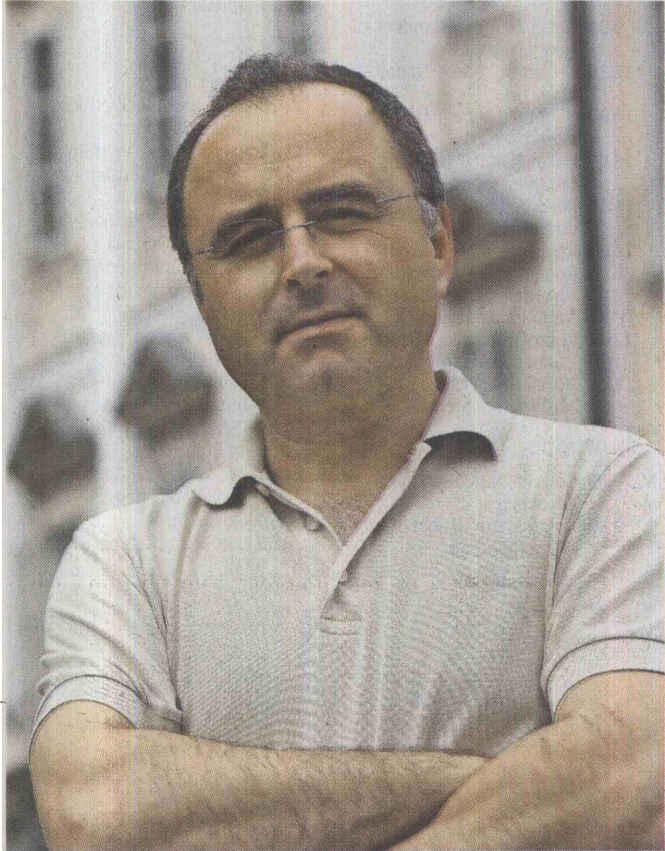
Politika želi sodelovanje

Marko Snoj meni, da je sodelovanje zasebnega zavoda *Trojina* v postopku priprave akcijskega načrta za jezikovno opremljenost sporno, zato je dal zadevo preveriti sodelavcu zasebnega *Inštituta za razvoj vključujoče družbe Bečirju Kečanoviću*, ki je Snojeve domneve potrdil. Ministrstvo za kulturo je pri oblikovanju jezikovne politike iz postopka izključilo SAZU, čeprav je po zakonu najvišja nacionalna znanstvena ustanova na področju slovenskega jezika, pri pripravi pa so sodelovale tudi osebe, ki imajo pri tem zasebni interes. Ugotovitve se nanašajo na sodelavce zavoda *Trojina*, a Kečanović poudarja, da s tem ne postavlja pod vprašaj strokovnih referenc zavoda.

Sodelovanje obeh skupin strokovnjakov je torej neuresničena želja kulturne politike. Zagovarjal ga je prejšnji kulturni minister Uroš Grilc, enako zdajšnja ministrica, ki se je že srečala z obema skupinama strokovnjakov. x

Razmišljamo tudi o crowdfundingu. Če bi ljudje idejo podprli, bi bil to "slovar vseh za vse", popolnoma dostopen, za različne uporabnike, mi pa bi zagotovili strokovnost, vendar nikoli na račun uporabniške prijaznosti.

Vojko Gorjanc

Smotrno je načrtovati le en temeljni slovar, meni dr. Marko Snoj. Nujno bi bilo, da bi preseгли stanje enega samega slovarja, meni dr. Vojko Gorjanc. Jaka Adamič DOKUMENTACIJA DNEVNIKA Jaka Gasar